

6 Μαΐου, 2009

Γενικό Διευθυντή
Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
κύριο Γ. Παπαγεωργίου,
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
1463 Λευκωσία

**ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ – ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΚΥΣΟΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ
ΤΟ ΥΠΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ
ΠΟΣΟΣΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΟΝ
ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ**

Ύστερα από τις συναντήσεις και συζήτηση του περιεχομένου του πιο πάνω εγγράφου στην Τεχνική Επιτροπή για κατάρτιση του νομοσχεδίου ποσόστωσης, η Συνομοσπονδία μας έχει διαμορφώσει τις εισηγήσεις, παρατηρήσεις και σχόλια που εκθέτουμε πιο κάτω:

1. Νομικό πλαίσιο – Προοίμιο:

(α) Μια πρώτη άποψη αναφορικά με το Προοίμιο, το οποίο πιστεύουμε ότι σε τέτοιου είδους νομοθετήματα έχει ιδιαίτερη σημασία, είναι ότι το περιεχόμενο του Προοιμίου περιλαμβάνει μεν αρκετά στοιχεία, αλλά ίσως να μην είναι ολοκληρωμένο και πειστικό. Υπάρχουν και άλλες πτυχές νομικής στήριξης του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

(β) Το προτεινόμενο στο έγγραφο Προοίμιο περιστρέφεται βασικά στον περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο του 2000 (Ν.127(Ι)/2000) και στη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Βέβαια, η εν λόγω Σύμβαση του ΟΗΕ δεν έχει κυρωθεί με Κυρωτικό Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ακόμη και, επομένως, δεν αποτελεί μέρος της κυπριακής έννομης τάξης. Δε διαφωνούμε, ασφαλώς, ότι οι διατάξεις της παρέχουν ασφαλή καθοδήγηση και θα πρέπει να γίνει αναφορά στη Σύμβαση αυτή στο προτεινόμενο Προοίμιο, ιδιαίτερα αφού η Κυπριακή Πολιτεία έχει προσυπογράψει τη Σύμβαση του ΟΗΕ στις 30/3/2007.

(γ) Ένα πολύ πειστικό θεμέλιο του νομοσχεδίου και, επομένως, του Προοιμίου του, είναι, πιστεύουμε, η αναγνωρισμένη θεμελιώδης νομική αρχή της ισότητας και της ίσης μεταχείρισης, όπως ακριβώς η εν λόγω αρχή ερμηνεύεται και εφαρμόζεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σύμφωνα με την Αριστοτέλεια έννοια της ισότητας, ότι δηλαδή ανισότητα είναι και η ίδια (αναλλοίωτη) μεταχείριση της διαφορετικότητας. Η πτυχή αυτή της ισότητας έχει ήδη αναχθεί σε θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία, όπως διαφαίνεται τόσο από τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες όσο και από το Σχέδιο Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ήδη πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ότι το άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κατοχυρώνει τα δικαιώματα ατόμων που βρίσκονται σε ανάλογη ή παρόμοια ή σχετικά παρόμοια κατάσταση. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποδέχεται ότι η ισότητα επιβάλλει και τη διαφορετική ρύθμιση της διαφορετικότητας (βλ. σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Η διαφορετικότητα ακριβώς των ατόμων με αναπηρία που χρήζει διαφορετικής νομοθετικής ρύθμισης έγκειται στο ότι έχουν αισθητά περιορισμένο πεδίο βιοποριστικής δραστηριότητα, πράγμα το οποίο δεν αντιμετωπίζει καμιά άλλη ομάδα πολιτών.

(δ) Στο Προοίμιο πιστεύουμε πως θα μπορούσε να γίνει αναφορά και στους Πρότυπους Κανόνες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών του 1993, προς εφαρμογή των οποίων θεσπίστηκε το 2000 ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος, όπως καταγράφεται στο ίδιο το Προοίμιο του εν λόγω Νόμου.

(ε) Ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για την εργοδότηση των ατόμων με αναπηρία και για τη στήριξη του προτεινόμενου νομοσχεδίου, που θα πρέπει, πιστεύουμε, να αναφερθεί στο

Προοίμιο, είναι η ίδια η Οδηγία 2000/78/EK στην οποία δε γίνεται καμιά αναφορά στο προτεινόμενο Προοίμιο και η οποία περιλαμβάνει δεσμευτικές διατάξεις, οι οποίες υπερισχύουν του Συντάγματος σύμφωνα και με το άρθρο 1Α του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως αυτό προστέθηκε με την Πέμπτη Τροποποίηση του Συντάγματος. Προτείνουμε ιδιαίτερα να γίνει αναφορά, στο Προοίμιο του εν λόγω νομοσχεδίου, στις διατάξεις του άρθρου 7, με τίτλο «**Θετική δράση ειδικά μέτρα**». Συγκεκριμένα, το άρθρο 7 της εν λόγω Οδηγίας έχει ως ακολούθως:

«1. Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πλήρης ισότητα στην επαγγελματική ζωή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν ειδικά μέτρα με σκοπό την πρόληψη ή την αντιστάθμιση μειονεκτημάτων για ένα από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1.

2. Όσον αφορά τα πρόσωπα με ειδικές ανάγκες, η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να εισάγουν διατάξεις προστασίας της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας, ούτε μέτρα που στοχεύουν στη δημιουργία ή τη διατήρηση προϋποθέσεων ή διευκολύνσεων με σκοπό τη διαφύλαξη ή την ενθάρρυνση της ένταξής τους στον κόσμο της εργασίας.»

Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί, επομένως, στο Προοίμιο του προτεινόμενου νομοσχεδίου ότι οι σχετικές διατάξεις του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου που έχουν εκτεθεί στο εν λόγω Προοίμιο, έχουν ληφθεί από την ίδια την πιο πάνω Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(στ) Είναι σημαντικό, κατά τη γνώμη μας, να διευκρινιστεί στο Προοίμιο του προτεινόμενου νομοσχεδίου ότι τα μέτρα ποσόστωσης που λαμβάνονται με τις διατάξεις του αφορούν αποκλειστικά και μόνο τα άτομα με αναπηρία, πράγμα το οποίο συνάδει με τις διατάξεις της πιο πάνω Οδηγίας 2000/78/EK. Το προτεινόμενο νομοσχέδιο δηλαδή δεν καλύπτει άτομα χωρίς αναπηρία, όπως οι προηγούμενοι Νόμοι για ποσόστωση και επομένως το προτεινόμενο νομοσχέδιο διαφέρει από τους Νόμους εκείνους που κηρύχθηκαν αντισυνταγματικοί.

(ζ) Είναι γνωστό ότι στην Επιτροπή Εργασίας της Βουλής των Αντιπροσώπων βρίσκονται κατατεθειμένες προτάσεις Νόμου για ποσόστωση στην εργοδότηση των ατόμων με αναπηρία. Προτείνουμε να ληφθούν ορισμένα αποσπάσματα από την

αιτιολογική έκθεση των προτάσεων εκείνων, ημερομηνίας 8/12/2005, οι οποίες να περιληφθούν στο Προοίμιο του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

(θ) Είναι πολύ χρήσιμο να γίνει αναφορά στο Προοίμιο του προτεινόμενου νομοσχεδίου στο άρθρο 13 της Συνθήκης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ το 1997 και περιλήφθηκε για πρώτη φορά στις Συνθήκες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η αναπηρία. Στο εν λόγω άρθρο 13 περιλήφθηκε η αναπηρία υπό την έννοια της απαγόρευσης διακρίσεων (μη διάκρισης), μεταξύ άλλων, και λόγω αναπηρίας. Ακριβώς η διάταξη αυτή του άρθρου 13 και η Οδηγία 2000/78/EK είναι οι νεότερες διατάξεις που έχουν εισαχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο και που είναι πολύ πιθανό να διαφοροποιήσουν την ποσόστωση υπέρ των ατόμων με αναπηρία (λόγω ιδιαίτερα του περιορισμένου πεδίου βιοποριστικής τους δραστηριότητας) από την ποσόστωση υπέρ των γυναικών, η οποία είχε κριθεί ότι δε συνιστά μέτρο θετικής δράσης στην απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση Kalanke (case No. C-450/93, dated October 17 1995), δηλαδή πριν την εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Κεκτημένο των διατάξεων του άρθρου 13 της Συνθήκης του Άμστερνταμ και την Οδηγία 2000/78/EK. Ειδικά, όμως, για τα άτομα με αναπηρία το θέμα παραμένει ανοικτό στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για τους λόγους ακριβώς που προανέφερα, όπως αναφέρει και ο νομικός σύμβουλος της Νομικής Επιτροπής Εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν του τέθηκε το ερώτημα από κυπριακής πλευράς, όπως φαίνεται στην επιστολή/γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της κυρίας Νικολέττας Ιωάννου, νομικής λειτουργού για το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5/1/2004. Φωτοαντίγραφο της εν λόγω επιστολής, η οποία εκθέτει την εν λόγω άποψη του νομικού συμβούλου της Νομικής Επιτροπής Εργασίας και τη δυνατότητα να κριθεί από το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η ποσόστωση ειδικά για τα άτομα με αναπηρία ως θετική δράση, επισυνάπτεται ως Παράρτημα Α.

(ι) Είναι πολύ χρήσιμο να γίνει αναφορά στο Προοίμιο και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Επαγγελματική Αποκατάσταση Αναπήρων Προσώπων του ILO, η οποία έχει επικυρωθεί στην Κύπρο με τον Κυρωτικό Νόμο 42/1987 και, επομένως, οι διατάξεις του έχουν αυξημένη ισχύ έναντι οποιουδήποτε άλλου Νόμου. Το τελευταίο τούτο συνεπάγεται ότι και οι διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου για ποσόστωση πρέπει να συνάδουν με τις διατάξεις της εν λόγω Σύμβασης. Το άρθρο 1 της Σύμβασης αυτής

παρέχει, την πραγματική και νομική αιτιολογία της απαιτούμενης ποσόστωσης στον ορισμό του αναπήρου, που έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς αυτής της Σύμβασης, ο όρος «ανάπηρο πρόσωπο» σημαίνει άτομο του οποίου οι προοπτικές εξεύρεσης και διατήρησης κατάλληλης απασχόλησης καθώς και επαγγελματικής ανέλιξης σ' αυτή είναι αισθητά μειωμένες συνεπεία ενός προσηκόντως αναγνωρισμένου σωματικού ή πνευματικού μειονεκτήματος».

Η εν λόγω Σύμβαση, που είναι μέρος της κυπριακής νομοθεσίας, επιβάλλει τη λήψη ειδικών μέτρων για την εργοδότηση και επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία. Το δε άρθρο 4 της ίδιας Ευρωπαϊκής Σύμβασης ορίζει ρητά ότι η λήψη ειδικών μέτρων για τα άτομα με αναπηρία στην εργασία δεν παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης έναντι των άλλων εργαζομένων.

(κ) Τέλος, στον τίτλο του Νόμου καθώς και στο άρθρο 1 του Νόμου, αναφορικά με το συνοπτικό του τίτλο, προτείνουμε να μην αναφέρεται η λέξη «υποχρεωτική» και αν κριθεί αναγκαίο η λέξη αυτή να αντικατασταθεί με κάποια άλλη που θα συμφωνηθεί.

2. Καθορισμός δικαιούχων:

(α) Δε συμφωνούμε να περιληφθεί ο ορισμός της αναπηρίας στο προτεινόμενο νομοσχέδιο, όπως αυτός έχει διατυπωθεί στον περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο του 2000, όπως τροποποιήθηκε, γιατί:

- Ο ορισμός αυτός αναφέρεται σαφώς και ρητά στην «ποιότητα ζωής» γενικά των ατόμων με αναπηρία και όχι στην επαγγελματική τους αποκατάσταση, στην οποία αποκλειστικά και μόνο σκοπεί το προτεινόμενο νομοσχέδιο για ποσόστωση υπέρ των ατόμων με αναπηρία.
- Άλλωστε, ήταν εξ αρχής η θέση της Συνομοσπονδίας μας ότι ο ευρύτετος αυτός ορισμός στον περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο μπορεί να ερμηνευθεί ότι περιλαμβάνει και ένα σωρό χρόνιες ασθένειες, πχ διαβητικούς, υπέρτασικούς κ.α., με αρνητικές επιπτώσεις για τα άτομα με αναπηρία, τα οποία έχουν μόνιμη και προεξέχουσα ανάγκη λήψης τέτοιων μέτρων τόσο αναφορικά με την

αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους, όσο και σε όλους και σε καθένα χωριστά τους τομείς της κοινωνικής ζωής με τη θέσπιση ειδικών νομοθετικών και άλλων ρυθμίσεων. Η Συνομοσπονδία μας, βέβαια, δεν έχει καμιά ένσταση να βοηθηθούν και να στηριχθούν και τα εν λόγω άτομα με χρόνιες ή και άλλες ασθένειες, αν τούτο είναι η πολιτική βούληση του Κράτους, όμως η θέση μας είναι πως οι εν λόγω νομοθετικές ή άλλες ρυθμίσεις θα πρέπει, σε τέτοια περίπτωση, να διευρυνθούν τόσο πολύ, ώστε να μην έχουν δυσμενείς ή αρνητικές επιπτώσεις στην κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτισμική ζωή των ατόμων με μόνιμες και διαρκείς αναπηρίες και όχι απλά ασθένειες. Η απόφαση του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) ημερ. 11^{ης} Ιουλίου 2006, Sonia Chacon Navas V. Eurest Colectividades SA, πιστεύουμε ότι δεν αποφασίζει το θέμα των χρόνιων ασθενειών, ότι δηλαδή δεν αποτελούν αναπηρία. Στην εν λόγω υπόθεση επρόκειτο απλά για μια εργαζόμενη γυναίκα, η οποία είχε λάβει άδεια ασθενείας που είχε διαρκέσει για ορισμένους μήνες και απολύθηκε από τον εργοδότη της. Το ΔΕΚ στην απόφασή του τονίζει ότι δεν βρίσκονταν καν ενώπιον του Δικαστηρίου τα απαραίτητα στοιχεία για καθορισμό του είδους της ασθένειας που υπέφερε η εν λόγω εργαζόμενη και ούτε στοιχεία αναφορικά με τυχόν ανικανότητες ή περιορισμό των λειτουργιών που δυνατό να είχε.

- Τα πιο πάνω συνηγορούν, εισηγούμαστε, υπέρ της απόρριψης του ευρύτατου ορισμού της αναπηρίας που περιλαμβάνεται στον περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο. Όλα αυτά τα είχαμε επισημάνει ήδη, η Συνομοσπονδία μας, από το 1999, με υπόμνημά μας προς την Επιτροπή Εργασίας της Βουλής των Αντιπροσώπων κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο, δηλαδή στον περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο του 2000. Επισυνάπτουμε το σχετικό υπόμνημα της Συνομοσπονδίας μας ημερ. 4/11/1999 και παραπέμπουμε ειδικότερα στην τελευταία παράγραφο της σελίδας 16.
- Για τη διατύπωση του ορισμού της αναπηρίας για σκοπούς επαγγελματικής αποκατάστασης με ποσόστωση των ατόμων με αναπηρία θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι ο ίδιος ο Νομοθέτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν διατύπωσε και δεν έδωσε κανένα ορισμό για την αναπηρία στην ίδια την Οδηγία 2000/78/EK, όπως αναφέρεται και στην πιο πάνω απόφαση του ΔΕΚ. Επίσης, ορισμός της αναπηρίας δεν δίδεται και στη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Ο ορισμός της αναπηρίας που έχει δοθεί στον περί

Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο στην Κύπρο, στο άρθρο 2 του Νόμου, είναι ένας ορισμός που εγκρίθηκε από το Νομοθέτη της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά, ασφαλώς, όχι για να απαγορεύσει διαφοροποιήσεις στις διάφορες αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις ανάλογα με τη φύση της αναπηρίας και τις συγκεκριμένες περιοριστικές συνέπειες της στους διάφορους τομείς της ζωής. Δε συμφωνούμε δηλαδή με την άποψη ότι, αν περιοριστεί ο ορισμός της ποσόστωσης και επομένως το πεδίο εφαρμογής της σε συγκεκριμένης φύσης αναπηρίες, τούτο θα αποτελεί ή πιθανό να αποτελέσει δυσμενή διάκριση μεταξύ των ατόμων με αναπηρία κατά παραβίαση της αρχής της μη διάκρισης. Διαφορετικά, με την ίδια λογική, αποτελεί δυσμενή διάκριση κάθε νομοθετική ρύθμιση που ήδη βρίσκεται σε ισχύ και παρέχει στήριξη σε άτομα με συγκεκριμένης φύσης αναπηρία για συγκεκριμένο σκοπό εξάλειψης ή μείωσης των περιορισμών που πηγάζουν από τη φύση της αναπηρίας τους, πχ ο Νόμος για το επίδομα διακίνησης σε άτομα με αναπηρία για συγκεκριμένο σκοπό, το επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας, η ετήσια χορηγία για άτομα με οπτική αναπηρία και άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις ή και διοικητικές αποφάσεις, σχέδια ή μέτρα, όπως είναι το Σχέδιο Οικονομικής Βοήθειας για την Αγορά Αυτοκινήτου από Άτομα με Αναπηρία που η φύση της αναπηρίας τους επιβάλλει την απόκτηση και χρήση ιδιωτικού αυτοκινήτου κλπ. Αντίθετα, η ευρύτητα του ορισμού που έχει δώσει ο Κύπριος Νομοθέτης στην αναπηρία στο άρθρο 2 του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου έχει την έννοια και παρέχει τη δυνατότητα στην Πολιτεία μας και την ενθαρρύνει να προβαίνει σε νομοθετικές ρυθμίσεις και άλλες ρυθμίσεις ή διαδικασίες για στήριξη ατόμων που λόγω σωματικών, νοητικών ή και ψυχικών περιορισμών, έστω και λόγω χρόνιων παθήσεων ή και ασθενειών ακαθόριστης διάρκειας αντιμετωπίζουν προβλήματα και δυσκολίες σε συγκεκριμένους τομείς ή τομέα της ζωής. Αν επικρατήσει η αντίθετη άποψη, τότε θα είναι αναπόφευκτο ότι το Κυπριακό Κράτος δε θα μπορεί να λαμβάνει οποιαδήποτε μέτρα ή να προβαίνει σε νομοθετικές ή άλλες ρυθμίσεις, αν δεν περιλαμβάνονται σε αυτές όλα τα άτομα με αναπηρία, όπως αυτά ορίζονται στον ορισμό του άρθρου 2 του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου του 2000, όπως τροποποιήθηκε, πράγμα που οδηγεί, ασφαλώς, σε άτοπα αποτελέσματα και που δε συμβαίνει σε καμιά χώρα του κόσμου, ούτε και προβλέπεται από την ίδια την Οδηγία 2000/78/EK.

Η εν λόγω Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2000/78/EK καθιερώνει την αρχή της μη διάκρισης, αλλά μόνο «λόγω αναπηρίας». Επομένως, οποιαδήποτε

νομοθετική ή άλλη ρύθμιση για τη στήριξη ατόμων με ορισμένης φύσης αναπηρία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δυσμενής διάκριση για άλλα άτομα που περιλαμβάνονται στον ορισμό της αναπηρίας του άρθρου 2 του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου, γιατί η διαφοροποίηση αυτή δεν οφείλεται στη δική τους αναπηρία. Τούτο έχει διευκρινιστεί με σαφήνεια από την ίδια την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην απάντησή της προς τη Συνομοσπονδία μας (ΚΥΣΟΑ) σε δυο παράπονα/καταγγελίες που είχαμε υποβάλει για μη ορθή εναρμόνιση της εν λόγω Οδηγίας στην κυπριακή νομοθεσία αναφορικά με την υποχρέωση των εργοδοτών να παρέχουν εύλογες διευκολύνσεις και προσαρμογές στο χώρο της εργασίας, γιατί ο Νόμος περί Ατόμων με Αναπηρίες παρέπεμπε το θέμα στο μέλλον με τη λήψη μελλοντικών νομοθετικών μέτρων και η δεύτερη καταγγελία/παράπονο της ΚΥΣΟΑ ήταν ότι δημιουργείται και υπάρχει δυσμενής διάκριση σε βάρος των υπόλοιπων ατόμων με αναπηρία, τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στο σχετικό Νόμο που παρείχε ποσόστωση στην εργοδότηση υπέρ μόνο των παθόντων και μάλιστα και υπέρ ατόμων που δεν είχαν καμιά αναπηρία. Στο πρώτο σκέλος του υπομνήματος/καταγγελίας της Συνομοσπονδίας μας δικαιωθήκαμε απόλυτα και η Επιτροπή με σχετική έκθεσή της προς το Υπουργείο Εξωτερικών ζήτησε και πετύχαμε την τροποποίηση στο Νόμο περί Ατόμων με Αναπηρίες αναφορικά με τα μέτρα και προσαρμογές που οφείλουν να λαμβάνουν οι εργοδότες στο χώρο εργασίας ώστε να ισχύουν άμεσα. Στο δεύτερο σκέλος, όμως, του υπομνήματος μας η απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ήταν ότι με το Νόμο για ποσόστωση υπέρ ορισμένων μόνο ατόμων με αναπηρία και ατόμων χωρίς αναπηρία, δεν παραβιάζεται η αρχή της μη διάκρισης μεταξύ των ατόμων με αναπηρία, γιατί ακριβώς η εν λόγω διαφοροποίηση υπέρ των ατόμων εκείνων δε γίνεται λόγω της αναπηρίας των υπόλοιπων ατόμων με αναπηρία που δεν περιλαμβάνονται στην εν λόγω νομοθετική ρύθμιση, αλλά στο ότι η Πολιτεία ήθελε και έκρινε ότι θα έπρεπε να στηρίξει ορισμένη ομάδα πολιτών για συγκεκριμένους λόγους.

Άρα, η Συνομοσπονδία μας δεν μπορεί να δεχθεί την άποψη ότι θα δημιουργηθεί ή ίσως να δημιουργηθεί δυσμενής διάκριση μεταξύ των ατόμων με αναπηρία, αν δεν περιληφθούν στο προτεινόμενο νομοσχέδιο για ποσόστωση στην εργοδότηση τους όλα τα άτομα με αναπηρία σύμφωνα με τον ευρύτερο ορισμό της αναπηρίας και του αναπήρου στο άρθρο 2 του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου. Άλλωστε και επιπρόσθετα, ο ίδιος ο εν λόγω Νόμος περί Ατόμων με Αναπηρίες προβαίνει σε τέτοιες διαφοροποιήσεις ανάλογα με τη φύση της αναπηρίας και τους σκοπούς

που επιδιώκει η συγκεκριμένη ρύθμιση, όπως είναι οι διατάξεις στο άρθρο 4 του εν λόγω Νόμου για τα άτομα με αισθητηριακές αναπηρίες για τα οποία προβλέπεται συγκεκριμένη κρατική στήριξη. Επίσης, το άρθρο 8 του ίδιου Νόμου προνοεί συγκεκριμένες διευκολύνσεις για άτομα με ακουστική αναπηρία στις τηλεπικοινωνίες και στην πληροφόρηση, περιλαμβανομένης και της νοηματικής γλώσσας στους τηλεοπτικούς σταθμούς. Η πιο πάνω απάντηση που είχε η Συνομοσπονδία μας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισυνάπτεται ως Παράρτημα στην παρούσα.

(β) Ο δεύτερος προτεινόμενος ορισμός της αναπηρίας στο έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων παρουσιάζει μεν αρκετά από τα μειονεκτήματα ή και κινδύνους, όπως, κατά την άποψή μας, συμβαίνει με τον πρώτο πιο πάνω προτεινόμενο ορισμό της αναπηρίας, όμως έχει ορθότερη βάση, γιατί χρησιμοποιεί ως αποκλειστικό κριτήριο τη μείωση ουσιωδώς των ευκαιριών και της δυνατότητας επαγγελματικής αποκατάστασης του ατόμου με αναπηρία. Παρόλο τούτο, όμως, είναι ένας γενικός και ευρύς ορισμός της αναπηρίας με γενικές και ακαθόριστες έννοιες, που η εφαρμογή του θα εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από την καλή θέληση, την αντίληψη, την εμπειρία, την ειδικότητα και τις ειδικές γνώσεις που θα κατέχει το όργανο που θα εφαρμόζει τον ορισμό αυτό. Τούτο εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους, νομίζουμε, ανομοιομορφίας στην εφαρμογή του εν λόγω ορισμού και αυθαιρεσιών εκούσια ή και ακούσια. Τέτοιοι γενικοί ορισμοί της αναπηρίας έχουν τα μειονεκτήματα στα οποία ήδη έχουμε αναφερθεί πιο πάνω, εκτός αν περιοριστούν ακόμα περισσότερο στην ευρύτητα τους και στις ακαθόριστες και γενικές έννοιες που περιλαμβάνουν και συνδυαστούν με συγκεκριμένης φύσης αναπηρίες που θα κατονομάζονται ενδεικτικά (όχι περιοριστικά) στον ορισμό που θα συμφωνηθεί στο προτεινόμενο νομοσχέδιο για την ποσόστωση. Ορισμένες παρατηρήσεις που έχουμε για τον εν λόγω προτεινόμενο ορισμό της αναπηρίας, που πιστεύουμε ότι στηρίζουν την άποψή μας είναι:

- Η αναφορά στον εν λόγω ορισμό ότι αναπηρία σημαίνει «οποιασδήποτε μορφής ανεπάρκεια ή μειονεξία η οποία προκαλεί μόνιμο ή απροσδιόριστης διάρκειας σωματικό, διανοητικό ή ψυχικό περιορισμό στο άτομο...». Η ευρεία και γενική αυτή έννοια αφήνει περιθώρια διαφορετικών ερμηνειών και εφαρμογών, που φτάνουν μέχρι και την περίληψη στην έννοια της αναπηρίας και χρόνιων

ασθενειών ή και απροσδιόριστης διάρκειας ανεπάρκειας λειτουργιών, αρκεί αυτές να προκαλούν απροσδιόριστης διάρκειας σωματικό, διανοητικό ή ψυχικό προορισμό. Πιστεύουμε πως με αυτή και μόνο τη γενική και ακαθόριστη έννοια δημιουργείται ο σοβαρότατος κίνδυνος ανομοιομορφίας στην εφαρμογή του ορισμού της αναπηρίας και σοβαρών διαφορών και διαφοροποιήσεων στο περιεχόμενο των εν λόγω εννοιών και φράσεων.

- Τα ίδια ισχύουν και για τις λέξεις και έννοιες που χρησιμοποιούνται στον εν λόγω προτεινόμενο ορισμό της αναπηρίας «...λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό και άλλα προσωπικά στοιχεία του εν λόγω ατόμου καθώς και την αλληλεπίδραση τους με άλλα εμπόδια...».

(γ) Με όλα που εκθέτουμε πιο πάνω αναφορικά με τους δυο πρώτους προτεινόμενους ορισμούς της αναπηρίας στο έγγραφο διαβούλευσης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δεν θα πρέπει να εκληφθεί ότι αντιτιθέμεθα και δεν συμφωνούμε με την περίληψη στον ορισμό της αναπηρίας που θα συμφωνηθεί να διατυπωθεί στο προτεινόμενο νομοσχέδιο για την ποσόστωση, να περιληφθεί και μια ευρύτερη έννοια, όσο το δυνατό όμως σαφής και όσο γίνεται ευκολότερη στην ομοιόμορφη εφαρμογή της, πέρα από τον καθορισμό στον εν λόγω ορισμό της αναπηρίας συγκεκριμένης φύσης αναπηριών που αναμφισβήτητα χρήζουν ευκαιριών και προτεραιότητας απασχόλησης λόγω του αναντίλεκτου αισθητά περιορισμένου πεδίου βιοποριστικής δραστηριότητας που συνεπάγονται οι συγκεκριμένες αναπηρίες.

(δ) Ο τρίτος προτεινόμενος ορισμός της αναπηρίας στο έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων πιστεύουμε πως βρίσκεται πιο κοντά στις απόψεις της Συνομοσπονδίας μας, γιατί αφενός καθορίζει συγκεκριμένης φύσης αναπηρίες που θα επωφελούνται από την προτεινόμενη ποσόστωση και αφετέρου περιλαμβάνει και κάποιο γενικότερο ορισμό περιορισμού των ευκαιριών και δυνατοτήτων εξεύρεσης εργασίας λόγω των συνεπειών οποιασδήποτε άλλης μη κατονομαζόμενης στον εν λόγω ορισμό αναπηρίας.

Οι απόψεις, παρατηρήσεις και εισηγήσεις μας αναφορικά με τον εν λόγω τρίτο προτεινόμενο ορισμό της αναπηρίας στο έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το προτεινόμενο νομοσχέδιο ποσόστωσης έχουν ως εξής:

- Ο γενικός ορισμός που διατυπώνεται στο έγγραφο του Υπουργείου και πάλι με γενικής φύσης έννοιες και λέξεις, δηλαδή το πρώτο μέρος του προτεινόμενου ορισμού, συνιστά και πάλι ένα ευρύ ορισμό, μια ευρεία έννοια και για τούτο ισχύουν όσα έχουμε εκθέσει πιο πάνω για τους δυο προηγούμενους προτεινόμενους στο έγγραφο του Υπουργείου ορισμούς της αναπηρίας.
- Όπως είναι διατυπωμένο το πρώτο μέρος του εν λόγω τρίτου ορισμού της αναπηρίας στο έγγραφο του Υπουργείου, τελειώνοντας με τη φράση «και περιλαμβάνει:», είναι δυνατό να ερμηνευτεί ότι περιλαμβάνει μόνο τις αναπηρίες που απαριθμεί αμέσως στη συνέχεια, δηλαδή ίσως θα μπορούσε να παρερμηνευτεί ότι στον ορισμό της αναπηρίας περιλαμβάνονται μόνο οι απαριθμούμενες στη συνέχεια στον εν λόγω ορισμό. Εισηγούμαστε πως θα μπορούσε να προστεθεί στο τέλος του πρώτου μέρους του εν λόγω ορισμού η φράση «μεταξύ άλλων», δηλαδή η τελευταία φράση να διαμορφωθεί ως εξής: «και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:».
- Επιπρόσθετα, στις απαριθμούμενες στη συνέχεια του ορισμού αναπηρίες (ενδεικτικά) περιλαμβάνονται και πάλι λέξεις και προτάσεις γενικού και ακαθόριστου περιεχομένου όπως πχ «άτομα με βαριά κινητική αναπηρία» χωρίς να καθορίζονται οι συγκεκριμένες αναπηρίες που περιλαμβάνονται στον όρο αυτό κ.α.

(ε) Η άποψη και εισηγήση της Συνομοσπονδίας μας είναι ότι θα ήταν ορθότερο, προτιμότερο και ενδείκνυται να ακολουθήσουμε στο προτεινόμενο νομοσχέδιο για ποσόστωση τη δομή του ορισμού της αναπηρίας που παρέχεται στο εδάφιο 3 του άρθρου 44 του περί της Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου του 1990 (Ν.1/1990 όπως τροποποιήθηκε), με τις ανάλογες επιβαλλόμενες προσθήκες και τροποποιήσεις που να ανταποκρίνονται στις συμφωνημένες κατευθυντήριες γραμμές και αρχές που εξάγονται ή θα εξαχθούν από τη διαβούλευση μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της

Συνομοσπονδίας μας. Δηλαδή να εκτεθούν πρώτα όλες οι συγκεκριμένης φύσης αναπηρίες, για τις οποίες δεν υπάρχει αμφισβήτηση ότι θα πρέπει να περιληφθούν στον ορισμό της αναπηρίας για την προτεινόμενη ποσόστωση στην εργοδότηση και στη συνέχεια να διατυπωθεί ο γενικότερης φύσης και διατύπωσης ορισμός, ο οποίος να παρέχει τη δυνατότητα στο διορίζον όργανο, με όσο το δυνατό πιο ακίνδυνο τρόπο, να αποφασίζει κατά πόσο μια συγκεκριμένη περίπτωση αναπηρίας, θα μπορούσε να ενταχθεί στον ορισμό της αναπηρίας και κατά συνέπεια το άτομο που τη φέρει να τύχει της προτεραιότητας κατά ποσόστωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί και να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη ο ορισμός του «αναπήρου προσώπου» για σκοπούς επαγγελματικής αποκατάστασης, όπως αυτός διατυπώνεται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Επαγγελματική Αποκατάσταση Αναπήρων Προσώπων του ILO, η οποία έχει κυρωθεί στην Κύπρο με τον Κυρωτικό Νόμο 42/1987. Επομένως, ο εν λόγω ορισμός της αναπηρίας που προβλέπει η εν λόγω κυρωθείσα από τη Βουλή των Αντιπροσώπων Ευρωπαϊκή Σύμβαση, δεν μπορεί να παραγνωριστεί και να μην περιληφθεί στον ορισμό της αναπηρίας για την ποσόστωση στην εργοδότηση των ατόμων με αναπηρία, γιατί ο Νόμος που θα θεσπιστεί για την ποσόστωση με το προτεινόμενο νομοσχέδιο είναι Νόμος του κοινού Νομοθέτη (της Βουλής των Αντιπροσώπων), ενώ ο ορισμός της αναπηρίας της εν λόγω Ευρωπαϊκής Σύμβασης που κυρώθηκε με το Νόμο 42/1987 είναι υπέρτερης νομικής ισχύος στην κλίμακα των πηγών του Κυπριακού Δικαίου. Δηλαδή δεν μπορεί οποιοσδήποτε απλός Νόμος, όπως είναι ο προτεινόμενος για ποσόστωση στην παρούσα περίπτωση, να είναι αντίθετος ή να μην συνάδει με τον Κυρωτικό Νόμο της εν λόγω Ευρωπαϊκής Σύμβασης. Άρα, στον ορισμό της αναπηρίας, στο προτεινόμενο νομοσχέδιο, είναι αναγκαίο να περιλαμβάνεται και ο γενικότερος ορισμός της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Επαγγελματική Αποκατάσταση Αναπήρων Προσώπων, όπως κυρώθηκε με τον Κυρωτικό Νόμο 42/1987. Πάντως, ο εν λόγω ορισμός είναι πραγματικά ένας πετυχημένος ορισμός της αναπηρίας, τόσο από νομικής όσο και από πραγματικής πλευράς, παρέχοντας και τη νομική και πραγματική αιτιολογία που διαφοροποιεί τα άτομα με αναπηρία για σκοπούς επαγγελματικής αποκατάστασης από όλες τις άλλες ομάδες πολιτών, θέτοντας πραγματικά το δάκτυλο στον τύπο των ήλων. Η εν λόγω Ευρωπαϊκή Σύμβαση ορίζει σχετικά:

«Για τους σκοπούς αυτής της Σύμβασης, ο όρος «ανάπηρο πρόσωπο» σημαίνει άτομο του οποίου οι προοπτικές εξεύρεσης και διατήρησης κατάλληλης απασχόλησης καθώς και

επαγγελματικής ανέλιξης σ' αυτή είναι αισθητά μειωμένες συνεπεία ενός προσηκόντως αναγνωρισμένου σωματικού ή πνευματικού μειονεκτήματος».

Καταλήγω ότι στον ορισμό της αναπηρίας στο προτεινόμενο νομοσχέδιο για ποσόστωση θα πρέπει πρώτα να κατονομαστούν οι γνωστές και μη αμφισβητούμενες αναπηρίες που χρήζουν διαφορετικής νομοθετικής ρύθμισης για σκοπούς εργοδότησης και απασχόλησης και στο τέλος να προστεθεί ο γενικότερης φύσης ορισμός της Ευρωπαϊκής Σύμβασης, που έχει εκτεθεί πιο πάνω, με τις αναγκαίες τροποποιήσεις, σύμφωνα με την πολιτική βούληση του Κράτους, ώστε να μπορούν να περιληφθούν στον ορισμό της αναπηρίας και στα ευεργετήματα της ποσόστωσης και άτομα με αναπηρίες που έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην εργοδότηση και η αναπηρία τους περιορίζει αισθητά το πεδίο βιοποριστικής τους δραστηριότητας.

Συμπερασματικά, εισηγούμαστε για τον ορισμό της αναπηρίας στο προτεινόμενο νομοσχέδιο τη δομή του ορισμού της αναπηρίας στο άρθρο 44 (3) του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου του 1990 (Ν.1/1990), αφού προστεθούν πρώτα τα είδη και η φύση των αναπηριών που θα συμφωνηθούν και στη συνέχεια μια γενικότερης φύσης διάταξη, όπως έχει εκτεθεί πιο πάνω. Τυχόν περιορισμός του ορισμού της αναπηρίας σε απλή απαρίθμηση αναπηριών είναι το πιθανότερο ότι, σε περίπτωση που αχθεί ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου το θέμα, να κριθεί ότι ο ορισμός της αναπηρίας του προτεινόμενου νόμου για ποσόστωση παραβιάζει ή δε συνάδει με τον υπέρτερης νομικής ισχύος ορισμό της αναπηρίας στην προαναφερθείσα Ευρωπαϊκή Σύμβαση που κυρώθηκε με τον Κυρωτικό Νόμο 42/1987 δυνάμει του άρθρου 169 του Συντάγματος. Συγκεκριμένα, το άρθρο 169 (3) ορίζει ότι Διεθνείς Συμβάσεις και Συνθήκες που συνομολογούνται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και κυρώνονται με Κυρωτικό Νόμο της Βουλής των Αντιπροσώπων «έχουσιν από της δημοσίευσέως αυτών εις την Επίσημον Εφημερίδα της Δημοκρατίας ηυξημένην ισχύν έναντι οιουδήποτε ημεδαπού νόμου...».

3. Καθορισμός πεδίου εφαρμογής:

Πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νομοσχεδίου για ποσόστωση για τα άτομα με αναπηρία, σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, είναι ολόκληρος ο ευρύτερος δημόσιος τομέας. Η θέση της Συνομοσπονδίας μας, βέβαια, ήταν και παραμένει ότι η ποσόστωση θα πρέπει να καλύπτει τόσο τον ευρύτερο δημόσιο τομέα όσο και τον ιδιωτικό τομέα, όπως συμβαίνει και σε πολλές άλλες χώρες. Ανεξάρτητα από τη θέση μας αυτή, περιοριζόμενοι στα όρια που έχει θέσει το Υπουργικό Συμβούλιο εκφράζουμε τις απόψεις μας για τον ορισμό του όρου «ευρύτερος δημόσιος τομέας», οι οποίες δε διαφέρουν ουσιωδώς από τον ορισμό που έχει διατυπώσει στο έγγραφο του το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

- Αποδεχόμαστε ότι μπορούν να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νομοσχεδίου θέσεις στο Στρατό και γενικότερα στις Δυνάμεις Ασφαλείας. Όπως ορίζεται και στην Οδηγία 2000/78/EK (χωρίς τούτο βέβαια να είναι απόλυτο, γιατί οι οδηγίες γενικότερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζουν το ελάχιστο και δε σημαίνει ότι τα κράτη μέλη δε δικαιούνται να ρυθμίσουν το συγκεκριμένο θέμα κατά ευνοϊκότερο για τα άτομα με αναπηρία τρόπο).
- Όμως, είναι δυνατό να υπάρχουν ή να υπάρξουν στο μέλλον θέσεις στο Στρατό και γενικότερα στις Δυνάμεις Ασφαλείας, τα καθήκοντα των οποίων να μπορούν να ασκηθούν και από άτομα με αναπηρία. Εισηγούμαστε πως ο ορισμός του ευρύτερου δημόσιου τομέα πρέπει να διατυπωθεί με τρόπο που να μην αποκλείει την κάλυψη και των θέσεων αυτών από το προτεινόμενο νομοσχέδιο για την ποσόστωση.
- Θα πρέπει να αποφευχθεί η λέξη «Τμήμα» από τον ορισμό του ευρύτερου δημόσιου τομέα, αφού στη συνέχεια δίνεται ορισμός από το προτεινόμενο νομοσχέδιο για τον εν λόγω όρο «Τμήμα», ο οποίος σημαίνει το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έτσι είναι δυνατό να επέλθει σύγχυση.
- Εισηγούμαστε να αναφερθούν ρητά στον ορισμό του ευρύτερου δημόσιου τομέα και οι ημικρατικοί οργανισμοί.

- Η φράσεις «Δημοτικό Συμβούλιο» και «Κοινοτικό Συμβούλιο» έχουμε τη γνώμη ότι θα πρέπει να αντικατασταθούν από τον προτεινόμενο ορισμό με όρους που να αποδίδουν την έννοια των θέσεων στις Υπηρεσίες γενικότερα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Προτεινόμενος ορισμός

«Ευρύτερος δημόσιος τομέας» σημαίνει κάθε Υπουργείο ή Υπηρεσία που υπάγεται σε Υπουργείο, κάθε ανεξάρτητη Υπηρεσία ή Γραφείο, κάθε Ημικρατικό Οργανισμό, κάθε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ή Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου και κάθε Υπηρεσία Τοπικής Αυτοδιοίκησης υπαγόμενη σε Δημοτικό Συμβούλιο ή σε Κοινοτικό Συμβούλιο και δεν περιλαμβάνει το Στρατό της Δημοκρατίας, την Αστυνομία, την Πυροσβεστική Υπηρεσία και τις Φυλακές αναφορικά με θέσεις στις οποίες είναι προφανές ότι η άσκηση των καθηκόντων τους απαιτεί απαραιτήτως απουσία κάθε σωματικού, πνευματικού ή ψυχικού περιορισμού.

4. Καθορισμός των αρμόδιων διορίζοντων διοικητικών οργάνων για την εφαρμογή του Νόμου:

Συμφωνούμε ότι ο Νόμος θα πρέπει να εφαρμόζεται από τα εκάστοτε υφιστάμενα διορίζοντα όργανα με βάση την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όμως:

- Στον ορισμό του όρου «διορίζον όργανο» δεν είναι ανάγκη να επαναληφθούν όλες οι Υπηρεσίες που περιλαμβάνει ο όρος «ευρύτερος δημόσιος τομέας», αφού ήδη ο τελευταίος αυτός όρος θα ερμηνευτεί στο προτεινόμενο νομοσχέδιο, όπως έχει διατυπωθεί πιο πάνω.
- Ο όρος «υπάλληλος» έχουμε την άποψη ότι θα πρέπει να παραλειφθεί από τον προτεινόμενο ορισμό του διορίζοντος οργάνου στο νομοσχέδιο που ετοιμάζεται,

γιατί είναι δυνατό ο όρος «υπάλληλος» να ερμηνευτεί ότι σημαίνει μόνο τις προσλήψεις σε μόνιμες οργανικές θέσεις.

- Ο προτεινόμενος ορισμός του διορίζοντος οργάνου εισηγούμαστε να μην αναφέρεται μόνο σε διορισμούς, αλλά σε οποιοδήποτε είδος πρόσληψης για πλήρωση θέσης ή για εργοδότηση. Έτσι, θα περιλαμβάνονται αναμφίβολα και προσλήψεις εκτάκτων υπαλλήλων, ωρομισθίων κλπ.

Προτεινόμενος ορισμός

«Διορίζον όργανο» σημαίνει κάθε διοικητικό όργανο που σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία έχει την αρμοδιότητα διορισμού ή πρόσληψης σε οποιαδήποτε θέση ή για σκοπούς γενικά εργοδότησης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

5. Καθορισμός/ορισμός αρμόδιου Τμήματος για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Νόμου και του αρμόδιου Υπουργού:

Συμφωνούμε με τους ορισμούς που διατυπώνονται στο έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναφορικά με το Τμήμα και τον Υπουργό. Εισηγούμαστε, όμως, να καθοριστούν στο Νόμο ευρείες και αποτελεσματικές αρμοδιότητες του Τμήματος στο όλο θέμα, για να μπορεί να προβαίνει σε εισηγήσεις αποτελεσματικά ή και να συμβουλεύει απαραίτητως τα διορίζοντα όργανα.

6. Καθορισμός αντικειμενικών κριτηρίων ως προϋποθέσεων για διορισμό ή πρόσληψη ατόμων με αναπηρία:

- Αναφορικά με τον ενδοιασμό που διατυπώνεται στο έγγραφό του Υπουργείου ως προς την πιθανότητα να κριθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου ως

αντισυνταγματικός ο προτεινόμενος Νόμος για την ποσόστωση, επαναλαμβάνουμε την πάγια θέση της Συνομοσπονδίας μας, που ήταν η ίδια από την αρχή μέχρι και σήμερα ότι το ασφαλέστερο είναι να τροποποιηθεί το άρθρο 28 του Ελληνικού Συντάγματος (το οποίο δεν είναι εκ των θεμελιωδών άρθρων του), όπως έγινε και σε άλλες χώρες και στην Ελλάδα με την τροποποίηση του άρθρου 21 του Συντάγματος, ώστε παρά την αρχή της ισότητας όλων ενώπιον του Νόμου και της διοίκησης, να επιτρέπεται η λήψη ειδικών μέτρων για τα άτομα με αναπηρία για την κοινωνική τους ένταξη, την επαγγελματική τους αποκατάσταση κλπ. Επισυνάπτουμε ως Παράρτημα το άρθρο 21 του Ελληνικού Συντάγματος, όπως τροποποιήθηκε.

- Εφόσον, όμως, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει αποφασίσει τη θέσπιση της ποσόστωσης για τα άτομα με αναπηρία με Νόμο της Βουλής των Αντιπροσώπων, έχω τη γνώμη ότι, όπως έχουμε εκθέσει ήδη πιο πάνω, τώρα που ο Νόμος θα προωθεί την ένταξη μόνο και αποκλειστικά ατόμων με αναπηρία στον κόσμο της εργασίας, είναι πιθανό το Ανώτατο Δικαστήριο να διαφοροποιήσει την περίπτωση αυτή από την περίπτωση του Νόμου ποσόστωσης για τους παθόντες και συγγενείς τους και επιπλέον και για άλλα άτομα χωρίς αναπηρία. Άλλωστε, όπως έχουμε εκθέσει πιο πάνω, είναι δυνατό να ακολουθήσει το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου τη σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σύμφωνα με την οποία ισότητα είναι και η διαφορετική νομοθετική ρύθμιση ατόμων με διαφορετικότητα.
- Η αύξηση των δυνατοτήτων ένταξης των ατόμων με αναπηρία στην απασχόληση, που είναι ο αντικειμενικός σκοπός του προτεινόμενου νομοσχεδίου, όπως εκτίθεται στο έγγραφο του Υπουργείου, έχουμε τη γνώμη ότι θα επέλθει, πηγάζοντας από τις ίδιες τις διατάξεις του προτεινόμενου Νόμου και την εμπέδωση της αναγκαιότητας αυτής στην κυπριακή κοινωνία, δεδομένου ότι έτσι επιτυγχάνεται η πλήρης ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και κατ' ακολουθίαν η αποπεριθωριοποίηση και η κοινωνικοποίηση των ατόμων με αναπηρία και η κοινωνική συνοχή.
- Εν πάση περιπτώσει, σε περίπτωση που το θέμα της ποσόστωσης για τα άτομα με αναπηρία αχθεί ποτέ ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου, τα άτομα με αναπηρία και η Συνομοσπονδία μας και οι Οργανώσεις των ατόμων με

αναπηρία θα έχουν τη ευκαιρία να επιχειρηματολογήσουν ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου μέσω της νενομισμένης διαδικασίας αναφορικά με την πραγματική και νομική αιτιολογία της ισχύος τέτοιων νομοθετικών διατάξεων και στην τελευταία περίπτωση θα μπορούν να προσφύγουν είτε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο ακολουθεί και εφαρμόζει τη νομολογία που έχω εκθέσει σε συντομία πιο πάνω, είτε και στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ), το οποίο πολλές φορές αντλεί από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

- Έχουμε μελετήσει τις εισηγούμενες στο έγγραφο του Υπουργείου διατάξεις για την εφαρμογή της ποσόστωσης στους διορισμούς και προσλήψεις στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και προτείνουμε τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες συνάδουν πιστεύουμε και με τη συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων που έγινε κατά τη διαβούλευση του θέματος στην Τεχνική Επιτροπή στο Υπουργείο:

«τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου και του περί Προσλήψεως Εκπαιδευμένων Τυφλών Τηλεφωνητών στις Θέσεις Τηλεφωνητή στη Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία και στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου Νόμου και ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου Νόμου, διορίζονται ή προσλαμβάνονται για εργοδότηση άτομα με αναπηρία στον ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά προτεραιότητα μέχρι τουλάχιστον 10% του συνόλου των ετησίως πληρουμένων θέσεων ή του συνολικού αριθμού των ετησίως προσλαμβανομένων για εργοδότηση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και μέχρι 7% του συνόλου των υπηρετούντων και κενών θέσεων της αρμοδιότητας κάθε διορίζοντος οργάνου, εφόσον ικανοποιούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) κατέχουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα της υπό πλήρωση θέσης ή της εργοδότησης που προσλαμβάνονται,

(β) επιτυγχάνουν στις απαιτούμενες ειδικές για τα άτομα με αναπηρία γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις, που θα διεξάγονται εφόσον οι υποψήφιοι άτομα με αναπηρία είναι περισσότεροι από ένα άτομο,

(γ) κρίνονται κατάλληλοι για την εκτέλεση των καθηκόντων της υπό πλήρωση θέσης ή των καθηκόντων της συγκεκριμένης εργοδότησης από το αρμόδιο

διορίζον όργανο, το οποίο συμβουλευέται το Τμήμα και λαμβάνει σοβαρά υπόψη τη συμβουλή, εισήγηση ή γνώμη του Τμήματος προς διαμόρφωση της δικής του κρίσης στο θέμα τούτο:

Νοείται ότι αν ο ετήσιος αριθμός των κενών θέσεων ή του αριθμού των προσλαμβανομένων για εργοδότηση από κάθε διορίζον όργανο είναι τέτοιος που είναι αδύνατο να πληρωθεί το 10%, τότε λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των θέσεων ή προσλήψεων κατά τα τέσσερα τελευταία χρόνια και υπολογίζεται το ποσοστό 10% για τα άτομα με αναπηρία.».

7. Καθορισμός ποσοστού προσλήψεων ατόμων με αναπηρία κατά προτεραιότητα με βάση την ποσόστωση:

Οι απόψεις μας στα θέματα ή και ερωτήματα που εγείρονται στο μέρος αυτό του εγγράφου του Υπουργείου έχουν εκτεθεί ήδη στην προηγούμενη παράγραφο 6. Οι εν λόγω απόψεις και θέσεις μας καλύπτουν τόσο το ερώτημα σε τι ποσοστό θα ανέρχονται οι προσλήψεις κατά προτεραιότητα όσο και το θέμα πάνω σε ποια βάση και ποιο τρόπο θα υπολογίζεται το καθορισμένο ποσοστό.

8. Καθορισμός μηχανισμού αξιολόγησης της αναπηρίας:

- Συμφωνούμε ότι ο υποψήφιος άτομο με αναπηρία για διορισμό ή πρόσληψη σε εργοδότηση στο δημόσιο τομέα θα πρέπει να προσκομίζει μαζί με την αίτηση του ιατρικές εκθέσεις και ιδιαίτερα των θεραπόντων ιατρών του.
- Ως προς το ποιος θα αξιολογεί τη συγκεκριμένη αναπηρία και τη λειτουργικότητα του υποψηφίου, ώστε το διορίζον όργανο να διαμορφώσει κρίση κατά πόσο μπορεί να ασκεί τα καθήκοντα της συγκεκριμένης θέσης ή εργοδότησης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, πιστεύουμε ότι τον τελικό λόγο για την παροχή της σχετική συμβουλής, εισήγησης ή γνώμης στο διορίζον όργανο θα πρέπει να το

έχει το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπως έχουμε εκθέσει στις προτεινόμενες νομοθετικές διατάξεις στην παράγραφο 6 του παρόντος υπομνήματος, με τη βοήθεια πολυθεματικής ομάδας.

- Για τούτο προτείνουμε τις ακόλουθες νομοθετικές διατάξεις στο προτεινόμενο νομοσχέδιο:

«(1) Με την αίτησή του για διορισμό ή για πρόσληψη εργοδότησης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα το άτομο με αναπηρία επισυνάπτει πρωτότυπα πιστοποιητικά των θεραπόντων ιατρών του, στα οποία περιγράφεται το είδος και η κατάσταση της αναπηρίας του.

(2) Το διορίζον όργανο, αφού εξετάσει την αίτηση και διαπιστώσει ότι ο υποψήφιος κατέχει τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα, παραπέμπει το θέμα του με όλα τα σχετικά έγγραφα στο Τμήμα, το οποίο παρέχει στο διορίζον όργανο τη συμβουλή, εισήγηση ή γνώμη του σχετικά με την καταλληλότητα του υποψηφίου προς άσκηση των απαιτούμενων καθηκόντων, αφού πάρει την έκθεση από την ειδική πολυθεματική επιτροπή, στην οποία το Τμήμα παραπέμπει τον υποψήφιο. (Μπορούν να τεθούν προθεσμίες)

(3) Για τους σκοπούς σύνταξης έκθεσης της πολυθεματικής επιτροπής αναφορικά με την αναπηρία και λειτουργικότητα του υποψηφίου ατόμου με αναπηρία, το Τμήμα μεριμνά για την έγκαιρη αξιολόγησή του από ειδική πολυθεματική επιτροπή, η οποία περιλαμβάνει δυο τουλάχιστον ειδικότητες σχετικές με τη συγκεκριμένη αναπηρία. Η έκθεση της ειδικής πολυθεματικής επιτροπής υποβάλλεται το ταχύτερο στο Τμήμα, το οποίο στη συνέχεια διαμορφώνει και παρέχει στο διορίζον όργανο την απαιτούμενη συμβουλή, εισήγηση ή γνώμη του. Το διορίζον όργανο δύναται να καλέσει τον υπεύθυνο του Τμήματος για περαιτέρω διευκρινίσεις και διατύπωση απόψεων. Ο υπεύθυνος του Τμήματος μπορεί να συνοδεύεται από άλλο ή άλλα μέλη του Τμήματος ή και από μέλος ή μέλη της πολυθεματικής επιτροπής.»

9. Διενέργεια ειδικών εξετάσεων

Έχουμε την άποψη ότι οι υποψήφιοι άτομα με αναπηρία θα πρέπει να παρακάθονται σε ειδικές εξετάσεις (γραπτές ή και προφορικές), αλλά μόνο όταν οι υποψήφιοι άτομα με αναπηρίες είναι περισσότερα από ένα. Την άποψή μας αυτή τη βασίζουμε στην πικρή εμπειρία που έχουν τα άτομα με αναπηρία όταν είναι υποψήφιοι στη Δημόσια Υπηρεσία, οπότε, δυνάμει των σχετικών διατάξεων του άρθρου 44 του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου του 1990 (Ν.1/1990 όπως τροποποιήθηκε) παρακάθονται στις προβλεπόμενες για όλους εξετάσεις, με αποτέλεσμα να προτιμούνται άτομα χωρίς αναπηρία με τη δικαιολογία ότι το άτομο με αναπηρία δεν είναι ίσο σε αξία με τον διοριζόμενο, γιατί ο διοριζόμενος άτομο χωρίς καμιά αναπηρία έλαβε μια ή δυο μονάδες περισσότερες και επομένως κατά την κρίση της ΕΔΥ υπερέχει σε αξία.

Άλλωστε, η έννοια της ποσόστωσης υπέρ των ατόμων με αναπηρία είναι να έχουν προτεραιότητα κατά ποσόστωση στις προσλήψεις γενικά στο Δημόσιο Τομέα εφόσον κατέχουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα και την ικανότητα εκτέλεσης των καθηκόντων της θέσης ή και εργασίας. Η αξία και η ικανότητα και καταλληλότητά τους να εκτελούν τα καθήκοντα της θέσης ή της πρόσληψής τους για εργοδότηση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα θα σχηματίζεται τελικά από το διορίζον όργανο, το οποίο θα λαμβάνει υποχρεωτικά υπόψη τη συμβουλή, εισήγηση ή γνώμη του Τμήματος, το οποίο θα λειτουργεί προς την κατεύθυνση αυτή με τη βοήθεια της ειδικής πολυθεματικής επιτροπής.

Με βάση τα πιο πάνω προτείνουμε τις ακόλουθες νομοθετικές διατάξεις:

«Το διορίζον όργανο αποφασίζει τη διεξαγωγή ειδικής γραπτής ή και προφορικής εξέτασης για τους υποψηφίους άτομα με αναπηρίες, όταν αυτοί είναι περισσότεροι από ένας, ανάλογα με τις ανάγκες και τα καθήκοντα της θέσης, καθώς και τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα.».

10. Καθορισμός εύλογων προσαρμογών και διευκολύνσεων:

Συμφωνούμε ότι κατά τη διενέργεια της ειδικής εξέτασης για υποψηφίους άτομα με αναπηρία θα πρέπει να παρέχονται οι αναγκαίες ή και απλά χρήσιμες προσαρμογές και

διευκολύνσεις, οι οποίες όμως φαίνεται πως δεν μπορούν να καθοριστούν εξαντλητικά εκ των προτέρων. Επομένως, θα πρέπει να ανατεθεί ο καθορισμός τέτοιων προσαρμογών ή διευκολύνσεων σε σώμα που θα έχει τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρία. Η πολυθεματική επιτροπή θα μπορούσε μιν να βοηθήσει, αλλά η Συνομοσπονδία μας πιστεύει πως τον τελικό καθορισμό τέτοιων προσαρμογών ή διευκολύνσεων θα πρέπει να έχει το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρία του Υπουργείου, πράγμα, που θα συμβάλει, άλλωστε στην ενίσχυσή του και στη δυναμικότερη εμπλοκή του στα θέματα των ατόμων με αναπηρία.

Προτείνουμε την ακόλουθη νομοθετική διατύπωση στο θέμα, που διαφέρει από τη διατύπωση στο έγγραφο του Υπουργείου μόνο αναφορικά με την πιο πάνω άποψή μας:

«(1) Κατά τη διεξαγωγή της ειδικής γραπτής ή και προφορικής εξέτασης των υποψηφίων ατόμων με αναπηρία θα παρέχονται εύλογες προσαρμογές και διευκολύνσεις για τη συμμετοχή των εν λόγω υποψηφίων στην εξέταση. Το είδος και η έκταση των εν λόγω προσαρμογών ή διευκολύνσεων θα καθορίζονται από το Τμήμα ύστερα από συνεννόησή του με την ειδική πολυθεματική επιτροπή, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης.

(2) Το Τμήμα δύναται να διοργανώνει ή να επιχορηγεί, σε συνεργασία με τις Οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία, ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα ενίσχυσης των ικανοτήτων και γνώσεων των ατόμων με αναπηρία τα οποία θα συμμετάσχουν ή που είναι δυνατό να συμμετάσχουν σε ειδικές γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις στα πλαίσια του παρόντος Νόμου.»

11. Ρύθμιση καταρτισμού ειδικού καταλόγου και καθορισμού προτεραιότητας:

- Από όσα έχουμε θέσει πιο πάνω, τέτοιος ειδικός κατάλογος θα απαιτείται μόνο όταν οι υποψήφιοι άτομα με αναπηρία είναι περισσότερα από ένα, οπότε θα διεξάγεται η ειδική γραπτή ή προφορική εξέταση, όπως έχει εκτεθεί πιο πάνω.
- Μόνο λοιπόν σε περίπτωση περισσοτέρων από ένα υποψηφίων ατόμων με αναπηρία θα παρίσταται ανάγκη σύγκρισης μεταξύ τους, ύστερα από την ειδική γραπτή εξέταση.

- Όμως, έχω τη γνώμη ότι δεν αρκεί η βαθμολογία στην εν λόγω ειδική γραπτή ή προφορική εξέταση, αφού ο Νόμος θα απαιτεί και την κρίση από το διορίζον όργανο της καταλληλότητας του υποψήφιου ατόμου με αναπηρία για εκτέλεση των καθηκόντων της θέσης, αναφορικά με την οποία ικανότητα θα λαμβάνεται και η συμβουλή ή άποψη ή γνώμη του Τμήματος, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εκτεθεί πιο πάνω.
- Φαίνεται ότι θα είναι πολύ δύσκολο το κάθε διορίζον όργανο σε όλο τον ευρύτερο δημόσιο τομέα να διεξάγει κάθε χρόνο ειδική γραπτή ή προφορική εξέταση για μελλοντικές θέσεις ή προσλήψεις στη σχετική Υπηρεσία. Τούτο, άλλωστε, θα αποστρεί από τα άτομα με αναπηρία, που στο μεταξύ, κατά τη διάρκεια του έτους, αποκτούν τα απαιτούμενα προσόντα για πρόσληψη και εργοδότησή τους δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

Επομένως, εισηγούμαστε για το θέμα τούτο την ακόλουθη νομοθετική ρύθμιση:

«Κατά εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου το διορίζον όργανο επιλέγει για πρόσληψη, σε περίπτωση δυο ή περισσότερων υποψηφίων, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό επιτυχίας στην ειδική γραπτή ή προφορική εξέταση, καθώς και τη συμβουλή, άποψη ή γνώμη του Τμήματος.»

Με την πιο πάνω νομοθετική ρύθμιση δεν δεσμεύεται απόλυτα το διορίζον όργανο, πράγμα το οποίο δυνατό να θεωρηθεί από τα ίδια τα διορίζοντα όργανα ότι δεσμεύονται απόλυτα και ιδιαίτερα είναι δυνατό να κριθεί αντισυνταγματική τέτοια απόλυτη δέσμευση ιδιαίτερα για την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, η οποία έχει το δικαίωμα επιλογής και τον τελευταίο λόγο για την πλήρωση θέσεων στη Δημόσια Υπηρεσία.

12. Καθορισμός παροχής τεχνολογικού εξοπλισμού:

- Τα μέσα, ο εξοπλισμός, οι προσαρμογές και οι διευκολύνσεις στα άτομα με αναπηρία για διεξαγωγή της εργασίας τους βαρύνουν τους εργοδότες δυνάμει των αυστηρών και με συνέπειες διατάξεων του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου (άρθρο 5 κ.α.) και πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να τους απαλλάξουμε από τις

διατάξεις και συνέπειες του εν λόγω Νόμου, ο οποίος, σχετικά με τις συγκεκριμένες διατάξεις, είναι και εναρμονιστικός Νόμος της Οδηγίας 2000/78/EK.

- Άλλωστε, τόσο η πιο πάνω Οδηγία όσο και ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπουν και λαμβάνουν υπόψη τυχόν ωφέληματα ή επιχορηγήσεις ή αντισταθμιστικά μέτρα που οι εργοδότες έχουν από το Κράτος.
- Επιπρόσθετα, δυνάμει του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου και δυνάμει των διατάξεων της εν λόγω Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τυχόν παραβίαση των υποχρεώσεων αυτών από τον εργοδότη παρέχει δικαίωμα στα άτομα με αναπηρία που εργάζονται, για αποζημιώσεις έναντι του εργοδότη λόγω δυσμενούς διάκρισης.

Για τούτο θα θέλαμε να συζητήσουμε περαιτέρω τη νομοθετική διάταξη της παραγράφου 12 του εγγράφου του Υπουργείου.

13. Καθορισμός ευχέρειας για τοποθέτηση σε κατάλληλο σημείο εργασίας:

Τα ίδια ισχύουν με όσα έχουμε αναφέρει στην αμέσως προηγούμενη παράγραφο 12 και για την παρούσα παράγραφο 13 και τα επαναλαμβάνουμε.

14. Καθορισμός μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου:

Συμφωνούμε ότι η παρακολούθηση και ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων του προτεινόμενου Νόμου θα πρέπει να ανατεθούν στο Τμήμα και όχι μόνο η παρακολούθηση και ο έλεγχος των αποτελεσμάτων εφαρμογής του Νόμου.

Εισηγούμεστε τις ακόλουθες νομοθετικές διατάξεις με τις τροποποιήσεις που εισηγούμεστε σε σχέση με τις νομοθετικές διατάξεις που καταγράφονται στο έγγραφο του Υπουργείου:

«(1) Το Τμήμα είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των αποτελεσμάτων της εφαρμογής του από τα αρμόδια διορίζοντα όργανα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και σε συνεργασία μαζί τους, για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και το συντονισμό της εφαρμογής του.

(2) Κάθε διορίζον όργανο αποστέλλει στο Τμήμα, μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε χρόνου, έκθεση με αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τον αριθμό των ατόμων με αναπηρία που διορίστηκαν κατά τον προηγούμενο χρόνο, την κατηγορία και βαθμό της συγκεκριμένης αναπηρίας τους, τη θέση και τα προσόντα τους και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία δυνατό να ζητηθούν από το Τμήμα.

(3) Το Τμήμα, μέσα στο πρώτο εξάμηνο κάθε χρόνου, υποβάλλει συγκεντρωτική κατάσταση και έκθεση για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου κατά τον προηγούμενο χρόνο προς τον Υπουργό. Ο Υπουργός ενημερώνει το Παγκύπριο Συμβούλιο για τα Άτομα με Αναπηρίες για τα αποτελέσματα εφαρμογής του παρόντος Νόμου.».

15. Καθορισμός ημερομηνίας ισχύος του Νόμου και μεταβατικών διατάξεων:

- Η δική μας απάντηση και επιθυμία στο πρώτο ερώτημα είναι ότι η ισχύς του Νόμου αυτού θα πρέπει να αρχίσει άμεσα με τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Δε βρίσκουμε για ποιο λόγο θα μπορούσε να αναβληθεί η εφαρμογή του μετά τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα. Άλλωστε, κατά τεκμήριο, δυνάμει του Συντάγματος, οι Νόμοι αρχίζουν να ισχύουν από τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.
- Η θέση μας στο δεύτερο ερώτημα που τίθεται, δηλαδή κατά πόσο απαιτούνται οποιεσδήποτε μεταβατικές διατάξεις, είναι ότι δεν απαιτούνται τέτοιες μεταβατικές διατάξεις, αλλά η ισχύς όλων των διατάξεων του προτεινόμενου Νόμου πρέπει να είναι άμεση. Βέβαια, αν υπάρχουν οποιοδήποτε λόγοι που δημιουργούν ανυπέρβλητες πράγματι δυσκολίες, εμείς δεν τις γνωρίζουμε και θέλουμε να τις συζητήσουμε σε έκταση.

ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΣΟΑ

Α. Εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι ο ασφαλέστερος τρόπος για το θεσμό της ποσόστωσης είναι η τροποποίηση του άρθρου 28 του Συντάγματος, όπως έγινε και σε άλλες χώρες και στην Ελλάδα, όπως έχει εκτεθεί πιο πάνω. Μόνο έτσι θα είναι σίγουρο ότι ο προτεινόμενος Νόμος δεν μπορεί να κηρυχτεί άκυρος και αντισυνταγματικός από το Ανώτατο Δικαστήριο με σοβαρές επιπτώσεις και απώλεια πολύτιμου χρόνου για τα άτομα με αναπηρία.

Β. Επιφυλάσσουμε το αίτημά μας για ποσόστωση και στον ιδιωτικό τομέα σύμφωνα και με τα πρότυπα και άλλων χωρών και το διεκδικούμε.

Γ. Το αίτημά μας από την αρχή ήταν και παραμένει η ποσόστωση όχι μόνο στις πρώτες προσλήψεις, αλλά και στις διαδικασίες προαγωγών. Το αίτημα αυτό συνάδει και με το Νόμο 42/1987, ο οποίος έχει κυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Επαγγελματική Αποκατάσταση Αναπήρων Προσώπων, όπως έχει εκτεθεί πιο πάνω.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,

Μίκης Φλωρέντζος,
Πρόεδρος

Κοιν.: Κυρία Χριστίνα Φλουρέντζου-Κακουρή, Συντονίστρια Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες.